

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **20 grudnia 2012 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Bogumiła Burda
	Sędziowie:	SSA Urszula Kocyłowska SSA Marta Pańczyk-Kujawska (spr.)
	Protokolant	st.sekr.sądowy Elżbieta Stachowicz

po rozpoznaniu w dniu **20 grudnia 2012 r.**

na rozprawie

sprawy wniosku **Szpitala (...) w J.**
z udziałem zainteresowanego P. J.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J.**

o ustalenie podstawy wymiaru składek

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Krośnie**

z dnia **17 lipca 2012 r.** sygn. akt **IV U 623/12**

I. uchyla zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J. z 19 marca 2012 roku

i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania bezpośrednio temu organowi rentowemu,

II. koszty postępowania pomiędzy stronami wzajemnie znosi.

Sygn. akt : III AUa 966/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 marca 2012 r. ZUS Oddział w J. na podstawie art. 83 ust 1 pkt 3 w zw. z art. 91 ust. 5, art. 18 ust 1, art. 20 ust 1 i art. 46 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205 poz. 1585 ze zmianami) oraz art. 81 ust 1, ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164 poz. 1027) stwierdził, że podstawę wymiaru składki

na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz zdrowotne za poszczególne miesiące w okresie od stycznia 2006 r. do grudnia 2006 r. dla P. J. podlegającego ubezpieczeniom jako pracownik w Szpitalu (...) w J. - będącym płatnikiem składek - stanowią kwoty wskazane w decyzji.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podał, że P. J. w okresie objętym decyzją był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w Szpitalu (...) w J., i z tego tytułu został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego. Ponadto, na podstawie umowy zlecenia, jaką zawarł z NZOZ (...) J. K. świadczył pracę na rzecz własnego pracodawcy tj. Szpitala (...) w J.. Jak ustalił organ rentowy od przychodów osiągniętych z tytułu wykonywania tej umowy, w okresach podanych w decyzji, płatnik składek tj. Szpital (...) w J. nie deklarował składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, deklarując jedynie składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od przychodów osiągniętych przez P. J. z tytułu stosunku pracy.

Skarżąc powyższą decyzję odwołaniem Szpital (...) w J. wniósł o jej zmianę i stwierdzenie, że nie jest on płatnikiem składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe dla P. J. z tytułu zawartej przez niego umowy cywilnoprawnej z NZOZ (...) J. K., a dalej, że przychód z tej umowy nie podlega uwzględnieniu do podstawy wymiaru składek z tytułu stosunku pracy w Szpitalu (...) w J.. Zarzucił, że zgodnie z umowami jakie zawarł on z NZOZ (...) J. K. do obowiązków tego podmiotu jako przyjmującego zamówienie należało zgłoszenie swojej działalności do ZUS, i dokonywanie rozliczenia z tytułu ubezpieczenia społecznego oraz ubezpieczenia zdrowotnego.

ZUS Oddział w J. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Krośnie po rozpoznaniu sprawy, wyrokiem z dnia 17 lipca 2012 r. oddalił wniesione odwołanie.

W pisemnym uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia Sąd ten wskazał, na poczynione w toku postępowania niesporne ustalenia faktyczne, że Szpital (...) w J. zawierał umowy o udzielenie zamówienia na świadczenia zdrowotne m.in. z NZOZ (...) J. K.. Zgodnie z warunkami tych umów miejscem udzielenia świadczeń były poszczególne oddziały Szpitala. NZOZ (...) J. K. realizował przedmiotowe umowy w lokalach wskazanych przez Szpital przy wykorzystaniu sprzętu, i całej infrastruktury Szpitala, który zobowiązał się zabezpieczyć obsługę pielęgnarską, administracyjną i gospodarczą. NZOZ (...) J. K. zobowiązany był do korzystania w razie potrzeby z konsultacji specjalistów będących lekarzami szpitala oraz badań diagnostycznych wykonywanych w jego pracowniach.

Nadto Sąd ustalił, że zainteresowany P. J. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w Szpitalu (...) w J. i z tego tytułu został zgłoszony do ubezpieczenia społecznego i ubezpieczenia zdrowotnego. Pozostając w zatrudnieniu u tego pracodawcy jednocześnie zawarł umowę zlecenia z NZOZ (...) J. K. na mocy której zobligowany był do świadczenia pracy na rzecz Szpitala (...) w J., a to w ramach łączących te podmioty umów o świadczenia zdrowotne. Jak ustalił Sąd, praca P. J. wykonywana w ramach umów zlecenia była rzeczywiście świadczona na rzecz w/w Szpitala.

Dokonując oceny prawnej sprawy Sąd Okręgowy zauważył, iż podobną problematyką zajmował się już Sąd Najwyższy, który w uchwale z dnia 2 września 2009 roku w sprawie sygn. akt II UPZ 6/09, w podobnym stanie faktycznym (dotyczącym umowy o dzieło zawartej z osobą trzecią) przyjął, że to pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach umowy o dzieło, zawartej z osobą trzecią, jest płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe z tytułu tej umowy. Sąd przypomniał również, że na gruncie analogicznego stanu faktycznego wypowiedział się także Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 18 października 2011 r. o sygn. akt III UK 22/11, rozpoznając skargę kasacyjną wniesioną przez Szpital (...) w J. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 20 października 2010 r., sygn. akt III AUa 669/10, w którym wyjaśnił, że w myśl art. 8 ust 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych za pracownika uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy, akcentując że taka konstrukcja identyfikująca „pracownika” odnosi się do całej regulacji ustawy systemowej, a więc także do tych przepisów, które dotyczą funkcjonowania stosunku ubezpieczeń społecznych, a określają m.in.

podstawę wymiaru i wysokość składek na te ubezpieczenia oraz obowiązki płatnika w zakresie obliczania i opłacania tychże składek i przekazywania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych imiennych raportów. Powyższe w praktyce zaś oznacza, że w przypadku pracowników, o jakich mowa w art. 8 ust 2 a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi łączny przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych (art. 4 pkt 10 w związku z art. 18 ust 1 ustawy systemowej), uzyskany z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy i wspomnianych umów cywilnoprawnych. W myśl art. 17 ust 1 tej ustawy na płatniku (w tym przypadku – na pracodawcy) spoczywa zatem obowiązek obliczania, rozliczania i przekazywania składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Podzielając zaprezentowane poglądy judykatury Sąd Okręgowy uznał, że płatnikiem składek dla P. J. pozostającego w stosunku pracy ze Szpitalem (...) i jednocześnie wykonującego na jego rzecz pracę w ramach umowy cywilnoprawnej zawartej z NZOZ (...) J. K. jest wymieniony Szpital, a podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne zainteresowanego, stanowi łączny przychód uzyskany przez niego z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy i wspomnianej umowy zlecenia.

W podstawie prawnej orzeczenia Sąd Okręgowy dodatkowo powołał art. 477¹⁴ § 1 kpc.

Skarżąc powyższy wyrok apelacją Szpital (...) w J., reprezentowany przez fachowego pełnomocnika procesowego, zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 8 ust 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie co doprowadziło do błędnego ustalenia, że P. J. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jako pracownik zatrudniony w NZOZ (...) J. K.. Apelujący precyzując wniosek apelacji na rozprawie wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającej go decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia. Wniósł również o zasądzenie od organu rentowego na swoją rzecz kosztów postępowania za obie instancje w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przypisanych.

W obszernym uzasadnieniu apelacji wnioskodawca nawiązując do argumentacji zawartej w odwołaniu ponownie podkreślił, iż stosownie do postanowień umowy łączącej go z zainteresowanym NZOZ, to on zobligowany był do opłacania składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne za zleceniobiorców z którymi zawarł umowy.

W jego ocenie w sprawie nie powinna mieć zastosowania wykładnia art. 8 ust 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych zawarta w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009 r. sygn. akt II UZP 6/09, gdyż została ona wydana w składzie trzech Sędziów Sądu Najwyższego i nie ma mocy wiążącej. W jego ocenie wykładnia dokonana przez Sąd Okręgowy narusza definicję pracownika zawartą w Kodeksie pracy w związku z czym jest nieuprawniona.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył co następuje :

Apelacja wnioskodawcy jest uzasadniona o tyle o ile skutkuje uchyleniem zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającej go decyzji i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu.

Przedmiotem sporu w sprawie była wysokość podstawy wymiaru składek ustalona przez ZUS Oddział w J. decyzją z dnia 19 marca 2012 r. wydaną dla płatnika składek Szpitala (...) w J.. Decyzja ta stwierdza wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalno – rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne za miesiące wskazane w decyzji dla P. J. podlegającego wymienionym ubezpieczeniom jako pracownik u tegoż płatnika składek.

Sąd Apelacyjny rozpoznając apelację Szpitala (...) w J. od wyroku Sądu I instancji stwierdził, że przedmiotową decyzją ZUS należy uznać za przedwczesną. Podstawowym skutkiem uznania osoby wskazanej w art. 8 ust 2a ustawy systemowej za pracownika, jest objęcie jej obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalno – rentowym, chorobowym i wypadkowym tak jak pracownika na podstawie art. 6 ust 1 pkt 1 , art. 11 ust 1 i art. 12 ust 1 ustawy systemowej. W związku z tym osoba ta podlega obowiązkowi zgłoszenia z tego tytułu do wymienionych ubezpieczeń społecznych. Obowiązek ten obciąża płatnika składek zgodnie z art. 36 ust 1 i 2 ustawy systemowej (por. wyrok SN z 22.02.2010r. I UK 259/09 publ. Lex nr 588727). Skoro zatem płatnik składek nie dopełnił tego obowiązku, to organ rentowy w trybie art. 83 § 1 pkt 1 ustawy systemowej w pierwszej kolejności powinien wydać decyzję o objęciu zainteresowanego

obowiązkiem ubezpieczenia społecznego u tego płatnika składek, tak jak pracownika z tytułu umowy zlecenia zawartej przez nią z osobą trzecią, a świadczonej w istocie na rzecz swojego pracodawcy.

Wydanie decyzji o podleganiu ubezpieczeniom społecznym jest konieczne, wymaga bowiem przesądzenia sam fakt podlegania ubezpieczeniom społecznym, a także tytuł tego ubezpieczenia oraz określenie płatnika składek, zaś ustalenie podstawy wymiaru składek jak i ostatecznie ich wysokości jest kwestią wtórną. Organ rentowy wydając zaskarżoną w przedmiotowym postępowaniu decyzję, pomijając przesądzenie wyżej wskazanych okoliczności w istocie uniemożliwił Szpitalowi możliwość ich zakwestionowania. Kolejność wydania w/w decyzji uzasadniona jest również przedmiotem postępowania odwoławczego wyznaczonego przez treść tych decyzji, jak również wagą procesową postępowania odwoławczego w sprawie o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego (od wyroku Sądu II instancji przysługuje skarga kasacyjna).

Wydana decyzja o podleganiu ubezpieczeniom powinna określić jego tytuł oraz płatnika składek, a dopiero ewentualny spór w postępowaniu odwoławczym rozstrzygnie zasadność zgłaszanych przez Szpital (...) w J. zarzutów dotyczących przeniesienia obowiązku opłacania składek na podwykonawców, rodzaju umowy łączącej Szpital z NZOZ (...) J. K. i ewentualnego wpływu tej umowy na obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń pracowników Szpitala zatrudnionych przy jej wykonywaniu. Dopiero dysponując powyższą decyzją ustalającą podleganie ubezpieczeniom społecznym, organ rentowy w przypadku braku zgłoszenia przez płatnika składek deklaracji korygujących podstawę wymiaru składek, będzie mógł wydać decyzję określającą wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne u płatnika składek z uwzględnieniem przychodu z tytułu umowy zlecenia w podstawie wymiaru składek z tytułu umowy o pracę.

Końcowo wskazać należy, że z uzasadnienia decyzji nie wynika jaką konkretną umowę zlecenia oraz umowę o świadczenia zdrowotne Zakład zakwalifikował jako podstawę uznania P. J. za pracownika Szpitala w rozumieniu art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, co uniemożliwia jej sądową kontrolę.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny zgodnie z treścią art. 477^{14a} kpc orzekł jak w sentencji wyroku. Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego wydano na podstawie art. 100 kpc.

Zarządzenie:

(...)

(...)